

задоволення життєво значущих потреб учнів, свідомо йшли на обмеження власної позиції: приділяли більше часу й уваги учням, співпереживали і співчували їм, відмовлялися від привабливих для себе занять, ідучи назустріч інтересам дітей, могли піти на конфронтацію з колегами тощо. Проте подібні відступи від «правил поведінки» егоцентричного і формально-рольового рівнів не призводили до внутрішнього дискомфорту, особистісних конфліктів.

Література

1. Аникеева Н. П. Психологический климат в коллективе. – М., 1989. – 225с.
2. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П.Ильин – СПб.: Питер, 2011. – 512 с.
3. Психологія мотивації: навчальний посібник. /С.С. Занюк – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
4. Психология и педагогика: Учебное пособие /Под редакцией А.А. Бодалева, В.И. Жукова, Л.Г. Лаптева, В.А. Слостенина. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2002. – 585 с.

УДК 378: 371.13.036

МИКУЛІНА А. К.

Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Одним з важливих завдань сучасної освіти є підготовка свідомої особистості з високим рівнем культури і духовності, спроможної самостійно приймати нестандартні рішення, творчо мислити, гнучко реагувати на зміни обставин і самій їх творити. Актуальність проблеми зумовлена необхідністю виховувати покоління, здатне бачити проблеми, аналізувати їх та знаходити нестандартні ефективні рішення. І тільки педагог з високим рівнем креативності здатен розвивати цю якість у своїх учнів та вихованців.

У науковій літературі термін «креативність» вперше з'явився завдяки працям американського психолога Дж. Гілфорда в 60-х роках ХХ ст. для позначення здатності індивіда до творчості [1, с.23].

Останніми роками дослідженнями розвитку креативності майбутніх педагогів займалися І. Гриненко, О. Дунаєва, Т. Заячук, Н. Кичук, О. Куцевол, Н. Мартинович, В. Фрицюк, І. Шахіна, І. Яковенко та інші [1, с.24].

О. Дунаєва бачить креативність як «здатність особистості сприйняти проблему та створити новий, оригінальний продукт соціальної важливості» [2, с.56]. На її думку процес формування педагогічної креативності майбутніх педагогів відбуватиметься більш продуктивно завдяки впровадженню інтерактивної технології, змістову основу якої складають такі педагогічні умови:

- усвідомлення студентами на рівні переконань соціально-професійної вагомості педагогічної креативності через організацію педагогічного спілкування в підсистемі «викладач-студент-учень», підґрунтям якого виступають інноваційні процеси в освітній галузі;

- створення педагогічно-креативного середовища у вищій школі;
- сприяння розвитку позитивної професійної Я-концепції майбутніх педагогів [1, с.25].

Так, І. Яковенко, дотримується поглядів, згідно з якими процес розвитку творчого потенціалу майбутніх педагогів має потребу в педагогічному супроводі. Умовами, що забезпечують продуктивність цього процесу, є:

- формування творчого освітнього простору студента;
- використання рефлексивно-креативного підходу в керуванні розвитком творчого потенціалу майбутнього педагога;
- формування готовності студента до творчої самореалізації [2, с.54].

Розвивати креативність майбутніх педагогів потрібно в процесі фахової підготовки. На ефективність формування креативної особистості впливає: створення атмосфери творчості і співробітництва, підтримка і спонукання до висування і реалізації ініціатив, застосування особистісно-орієнтованого підходу до творчої роботи, диференціація методів і засобів навчання в залежності від етапу засвоєння знань.

Формування креативної особистості слід розглядати в єдності трьох сторін: навчання, розвитку і виховання. Розпочинається творча діяльність перш за все – з творчого ставлення до знань.

В удосконаленні професійної підготовки майбутніх педагогів важливе місце належить спеціальним навчальним дисциплінам, в процесі яких вирішуються завдання формування творчої, активної особистості майбутнього педагога, при цьому враховуються індивідуальні можливості студентів, рівень сформованості їх навчальної діяльності. Підготовка до занять ведеться у творчій співдружності зі студентами: це – підбір матеріалів сучасних педагогічних досліджень, цікавих статей, індивідуальних завдань при опрацюванні питань до теми, при цьому враховуються інтереси і творчі здібності студентів. Творча, пошукова робота збуджує бажання у студентів робити свої відкриття, шукати цікавий матеріал, досліджувати з метою використання даного знайденого матеріалу у своїй практичній діяльності.

Для формування у студентів креативності і розвитку їх творчої активності, однією з важливих і ефективних форм роботи є підготовка до семінарських і практичних занять та активної участі в обговоренні проблемних питань. Одним з основних завдань є використання творчих завдань та інтерактивних вправ, які виступають активною формою і засобом набуття творчих умінь і навичок в умовах активної роботи мислення, напруги пам'яті, актуалізації всіх накопичених знань, сприяють формуванню інтелектуальних умінь. Відмова від стереотипів, компонент цікавості, привертає увагу студентів, збуджує їхні емоції і це позитивно відображається на їхній творчій активності.

Проаналізувавши погляди окремих сучасних дослідників на проблему розвитку креативності майбутніх педагогів, можна виявити основні шляхи її розвитку:

- формування чітких уявлень про сутність креативності;
- формування стійкої творчої мотивації;

- створення установки на саморозвиток та самовдосконалення креативних якостей особистості;
- створення на заняттях креативного клімату;
- активізація науково-дослідницької діяльності;
- використання різноманітних інноваційних педагогічних технологій, які сприяють розвитку креативності [2, с. 57].

Треба відзначити, що на сьогодні питання щодо формування креативності майбутніх педагогів у процесі фахової підготовки є майже не розробленою, тому потребує подальшого педагогічного дослідження.

Література

1. Дубасенюк О. А. Креативний підхід до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів / О. А. Дубасенюк // Креативна педагогіка. – 2011. – № 4. – С. 23-28.
2. Сидоренко Т. Творчість у діяльності вчителя / Т. Сидоренко // Рідна школа. - 2001. - № 5.- С.55-57.

УДК 373.31.035:316.647.5-057.874

МІШКО М.
ЛАЛАК Н.В.

Мукачівський державний університет

В. О. СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Проблема толерантності нині залишається однією з найскладніших, а подекуди й суперечливих в педагогіці. Тому на сучасному етапі розвитку суспільства в процесі формування толерантної свідомості молодших школярів дуже важливими є ідеї В. Сухомлинського. Безцінною є творча спадщина педагога, вона й досі залишається невичерпним резервом навчально-виховного процесу в початковій школі, що допомагає якнайкраще зрозуміти бажання й душі дітей, спрямувати сили на виховання у них позитивних рис характеру .

Вищезазначену проблему досить активно досліджують як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Серед них: С. Братченко, Р. Валітова, В. Васильєв, О. Грива, Ю. Тищенко та інші. Аналіз філософських та педагогічних джерел засвідчує, що толерантність – це не завжди терпимість, а активна позиція, що формується на основі визнання універсальних прав та основних свобод людини. У сучасних умовах толерантність є готовністю та певною мірою здатністю реагувати на зовнішній світ через емпатію, довіру, співпереживання, комунікативні уміння. Така готовність пов'язана з індивідуальною ментальністю, системою ціннісного ставлення до інших людей, досвіду в цілому. Вагомий вклад у педагогіку толерантності вніс В. Сухомлинський. У його працях особливе місце приділено вихованню дітей у дусі дружби народів. Саме Василь Олександрович виділив два взаємопов'язаних напрямки: встановлення духовного спілкування вихованців з

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>